

Foto: Martin Österlin

Utbildning

En prioritet från revolutionens allra första dagar

1953, i diktatorn Batistas Kuba, var det ca en halv miljon barn – 44 procent av barnen mellan 6 och 14 års ålder – som inte gick i skolan. Bara 17 procent av ungdomarna i åldrarna 15 till 19 gick i skolan. Bland befolkningen på drygt 7 miljoner var en miljon analfabeter.

Fattigdom och rasism

Situationen var värst på landsbygden. Bara sju procent av tonåringarna gick i skolan jämfört med 30 procent i Havanna. Samtidigt var 10 000 lärare arbetslösa. Den svarta befolkningen, som led under arvet från slavtiden och rasismen under den spanska kolonialismen, hade det ännu värre.

Trots att skolgången på Kuba varit en av de bättre i Latinamerika på 1920-talet hade situationen förvärrats på 1950-talet under diktatorn Batista. Hans regim såg inte utbildning av arbetarnas och jordbrukarnas barn som något viktigt.

Revolutionen ändrade allt

Kubas revolution 1959 förändrade läget fullständigt. Armébaracker omvandlades till skolor, och den nya revolutionära regeringen gav utrotandet av analfabetismen högsta prioritet. I alfabetiseringskampanjen 1961 organiserades 100 000 frivilliga, som efter tre veckors utbildning gav sig ut till avlägsna delar av

landet för att lära landsbygdens befolkning att läsa. Unesco förklarade Kuba vara ”det första land där analfabetismen utrotats”. Det var vid den tiden något unikt i Latinamerika och Karibien. Alfabetiseringskampanjen fick Kubas ungdom att känna att de kunde förändra världen. Den bröt ner barriärer mellan städer och landsbygd och bidrog till revolutionens enhet och solidaritet.

Kubas nationalhjälte José Martí sa “Utbildning är enda vägen till att bli helt och hållet fri”. Denna övertygelse är kärnan i Kubas satsning på utbildningen. Kubas utbildningssystem kommer alla tillgodo helt utan avgifter, från förskola till högskola. Omkring 13 procent av bruttonationalprodukten spenderas på utbildningen. I USA och i Storbritannien är motsvarande siffra endast 5,6 procent.

Allt är gratis!

Allting från böcker och undervisningsmaterial till skolmåltider och skoluniformer är gratis. Vilken